

'רועה לטווח ארוך' או – המלטות זה לא הכל

דוד בן-עוזיאל, המ"ב

גרוע בהשרדות עד כדי 208 ימים מתחת לממוצע.

אמה של תלתן 3252 היתה פרה ללא בעיות מיוחדות, אמנם לא טובה בכל אומדניה הגנטיים לייצור, אבל למרות זאת הצליחה לשרוד שש תחלובות. בתחלובה האחרונה שלה נולדה תלתן ברפת קיבוץ כפר חרוב, שם גדלה, הוזרעה והתעברה, ונקנתה על ידי רפת צפון הגולן. שם המליטה לראשונה ב-13.2.94, המלטה קשה, ולאחר מכן התלה להיחלב. תנובותיה בתחלובתה הראשונה היו ממוצעות והתאפיינו ברט"ס נמוך ובהתמדה גבוהה.

במהלך התחלובה הראשונה הגיעה תלתן מספר פעמים רב לרופא עקב חוסר תאנה, ואפילו גרמה לרפתנים ליאוש זמני שגרר אחריו

שיא ארצי, ואולי אף שיא 'גינס', באורך תחלובה נשבר ברפת צפון-הגולן על ידי הפרה **תלתן 3252** בתחלובה שניה, שנכון לכתיבת שורות אלה כבר נחלבת 2250 ימים (!) שהם שש שנים וחודשיים. בתקופה זאת פרה זאת הניבה על פי ביקורת החלב סך של 59,093 ק"ג חלב, שווי-ערך ל-67,388 ק"ג חמ"מ.

בעת שנולדה ועוד שנים לאחר מכן המושג הישרדות טרם היה קיים אצלנו ואין ספק שהומצא על ידה ואומץ על ידי המטפחים.

תלתן 3252 היא בת הפר גולית 3099, בעצמו ביוני בהשרדות, 48 ימים מעל ממוצע שאר הפרים והוא גם אביו של גופי 3304 הידוע בהשרדות בנותיו, 150 ימים מעל הממוצע – ונכדה לפר לא מפורסם בשם רפי 2162 שהיה

תלתן 3252 לפני כחודש 2,250 ימים בתחלובה. ברקע הר שיפון המושלג.

אחוזי שומן גבוהים מאד שנעים בין 3.5% ל-15.2% – ואחוזי חלבון נמוכים מאד בתחילת התחלובה 2.5% ובכך היא דומה לאביה. עם זאת, בשנתיים האחרונות אחוזי החלבון עלו לסביבות 4%.

בחודשים האחרונים ירדה תלתן 3252 בשקילות החלב היומיות שלה לסביבות 18 ק"ג וסכנת הוצאתה מן העדר מרחפת מעליה. אומדן ההורשה של תלתן אינו טוב ושילי באחוזים (0.02 – בשומן ו-0.08 – בחלבון, ו-176 – בחמ"מ). הדבר נובע מן העובדה שאביה גלית עם מספר הרשומות הרב מאד שלו (15,500), וגם סבה רפי חלשים באחוזי שומן וחלבון.

גם נתוני התחלובה הפנוטיפיים המתוקנים ל-305 יום אינם טובים ועומדים על 8758 ק"ג חמ"מ, בעוד ההפרש מן העדר המקומי הוא 3241 – ק"ג, למרות שכאמור הניבה לאורך כל תקופת החליבה הנוכחית ועל פי ביקורת החלב 67,388 ק"ג חמ"מ מצטבר. סך כל תנובת

מתן קוד: לא מוזרעת – בידור. אבל כידוע, העקשנות מאפיינת יותר את עם הרפתנים ולכן, לאחר כמה שבועות המשיכו לטפל בפרה במשנה מרץ. כעבור תשעה חודשים של שכרון חושים הוזרעה הפרה הזרעה ראשונה, שאחריה נבדקה – איך לא, בדיקת הריון שלילית.

לאחר עוד מספר טיפולים מגובים ב-PG(ים) ורצפטל(ים) התעברה מן הפר סינבד, בדיקת שנה ממועד ההמלטה. כעבור עוד תשעה חודשים ב-23.11.95 המליטה המלטה שניה קשה בניתוח קיסרי. בעקבות הניתוח חלתה בדלקת קרום-הבטן. חודשיים אחרי ההמלטה בינואר 1996 הוחלט שלא להזריעה יותר, החלטה שלא נשברה עד היום ואף הוזקה לאחר שבמאי 1997 אובחן אצלה גוף זר.

תחלובתה השניה מאופיינת בגרף התמדה כמעט ישר – אין שיא חלב שאחריו יש גלישה במדרון משופע פחות או יותר, תלתן עובדת במישור. התנובות היומיות נמוכות יחסית לתחלובה שניה ובסביבות 30 ק"ג, אבל עם

השורדת הבלתי-יולאית – והצוות (משמאל: רפי, כספי ואמיר).

שנחלבת כל כך הרבה זמן. על פי גרף המשקל שלה נראה שהפרה הוסיפה במשקל במשך שלוש השנים הראשונות בתחלובה והגיעה למשקל סביד שבין 600 ל-650 ק"ג, ולאחר מכן התיצבה והפסיקה לעלות. נראה שהמטבוליזם שלה מצויין ואין ספק שהוא שומר עליה. גם מבנה העטין טוב יחסית לתחלובה כל כך ארוכה, וגורם לסת"ס נמוך מאד וברב המקרים אינו עולה על 50,000 תאים בביקורת.

העטין של תלתן 3552 אחרי 6750 חליבות.

היה מעניין לו מי מבין המדענים היה בודק את הפרה ומאתר את אותם גורמים פיסיוולוגיים הגורמים להישרדות כל כך טובה בתנאי ייצור אינטנסיביים מאד, ובכך אולי היה תורם גם להולכים על שתיים.

החיים של תלתן בשתי התחלובות הארוכות שביצעה היו בחלב 75,847 ק"ג ובחמ"מ 83,573 ק"ג.

במראה החיצוני הפרה נראית במצב גופני טוב עם נטיה לרזון, ואינה שמנה כאופייני לפרה

סוף סוף הגעו לישראל מכלים ומערכות קירור לחלב מס' 1 באירופה

Milk cooling
at it's best!

מערכת קירור אלב
במנה העבודה ביארי!

PREKO CEA

מושב באר - טוביה 83815
משרד: 08-8580667 פקס: 08-8503185 נייד: 050-279814

דובי שמיר